

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előzetes árak:

Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona
 Földön: Negyedévre 12
 Vidéken: Negyedévre 5
 Évesre 20

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:

László József

Egyeszedik ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A kormányválság vége.

— június 27.

Khuen-Héderváry Károly gróf, a horvát bán, Magyarország kijelölt miniszterelnöke.

Ezzel a királyi megbizással a kormányválság véget ért. Mert a függetlenségi-párt már előzetesen békét kötött a horvát bánnal; a szabadelvűpárt pedig nem tett ellenvetést a bán személye ellen, tiszteletben tartotta a király alkotmányos jogát, hogy szabadon választhassa azt a férfit, a kire a politikai vezetést bízni jónak látja.

Nem hisszük azonban, hogy a kormányválság megoldásával együtt a politikai válság is véget ért.

A jogainak gyakorolhatása szabad teréről önkényesen leszorított nagy többség, a szabadelvűpárt hallgat ugyan és bele látszik nyugodni vagy legalább is törődni a helyzetbe.

Jóllehet itt is mutatkoznak aggasztó tünetek és gyanús jelenségek. Különösen kellemetlen hatást keltett ama bizonyos ó-szabadelvű csoport csaknem dühös felszisszenése *Fejérváry Géza* báró természetes és nagyon érthető visszavonulása miatt. Továbbá az a furcsa viselkedése, hogy a szabadelvűpárt hatalmi egyensúlyának s egészséges erejének kárára minden áron előtérbe igyekszik tolni a maga döntő akaratát és azt a megtévesztő hitet, hogy a szabadelvűpárt és a szabadelvűség egyesegyedül ebben a csoportban él és uralkodhatik.

Am e jelenségek nem oly veszedelmesek, hogy ezekben láthatók a politikai válság közeli újabb kitörésének gyújtóanyagát.

A forrongás az ellenzék, különösen a függetlenségi-párt soraiban észlelhető.

Igaz ugyan, hogy ez a belső háborgás nincs minden neveltséges-

ség híjával. De ezuttal a közmondás, hogy a neveltségesség öl — még sem alkalmazható oly értelemben, hogy a neveltségesség megöli, tehát ártalmatlanná teszi a függetlenségi pártot.

És pedig azért nem, mert magában a pártban sokan tudatára ébredtek már ennek a neveltségességnek és attól tartanak, hogy ez a vélemény beleedződik a nép lelkébe, a köztudatban s akkor a függetlenségi-pártnak vége.

Eppen ezért hevesen, mondhatni lázongó felháborodással támadják az alkut kötött hősöket és a függetlenségi eszme legrajongóbb harcosai a függetlenségi sajtó igen jelentékeny részében tüzzel-vassal tiltakoznak az ellen, hogy Kossuth Ferenc társaival egy tál lencséért eladta az összes nemzeti vívmányokat s egy barátságos kézzsoritáson kívül nem kapott semmit.

Mindenesetre mulatságos, hogy

Nagy Zsuzsánna.

Irta: *Ujlaki Antal*.

A társaságban, éjjél tájban, már a második rumos teával a szerelmet tárgyalták mindenféle variációban. Mindenkinek volt valami különös története és égett a vágytól, hogy mihamarább elmondhassa s így reáirányuljon főképp a szép asszonyok figyelme. Mert éjjél tájban sajátságosan hatnak a csodás szerelmi történetek. Az asszonyok szeméremered az elbeszélőre, a kinek minden szava bevésődik az ilyenkor már bágyadt lelkekbe. (Ilyenkor legjobb hamarosan elcselezni az asszonynyal.) És minél figyelmesebben hallgat az asszonynép, annál bátrabb, sőt szemtelenebb a férfi. Éjjél után már a szabad szerelemről beszélgetnek. Ki eskette meg az ősidők szerelmes párait? Senki. És imhol itt vagyunk. Egy egy erkölcsi nihilista hang vegyült a vitába. Minek a pap? Minek a ceremónia? Változtathat az valamit az érzéseken? A kit nem szeretünk ma, nem szeretjük holnap sem az esküvő után, a kit szeretünk, szeretjük minden-

féle viszonyok között. A mennyi erkölcsi erő rejlik ebben a szertartásban, ugyanannyi erkölcselenség is van benne.

Ha a pár szereti egymást, akkor rendben van minden, de ha nem szeretik egymást, akkor a házasság bűnös viszony, mely sirig tartó hazugságon alapszik.

Éjjél után jól esik bolondokat beszélni de a társaság egyik másik filozofusát mégis fölgerjesztették ezek a nézeteket és szenvedélyesen vitatták, hogy a házasságkötésnél a szertartás elengedhetetlen szükség. Ha nem szükséges Pétereknek, a Pál ezreinek érdekében hódolniuk kell a szokásnak. Becsületből, emberszeretetből. E nézetek védelmére az asztalfőn ülő havas fejű fiskális elmondta a következő esetet.

„Pár év előtt gyakorló ügyvéd koromban volt egy peresomóm Nagy Zsuzsánna contra Faragó János. Nagy Zsuzsánna jóval tul volt a bimbókoron, ugy a harminchatodik tavaszban járkálhatott már, Faragó Jánosra pedig, mint hogy ő maga állította, negyven esztendeje süttött rá az isten napja.

Az asszony mosónő volt, az ember

pedig favágó. Ugy kerültek össze, hogy az ember meleg étel után vágyott s azt is restelte, hogy nincs, ki mosson rá, az asszonynak meg az volt a vágya, ha találna valakire, a ki segítene neki kenyeret keresni. Nagy Zsuzsánának ugyanis két kis leánykája iskolásorban volt s mivel állítólag őr vért volt bennük, mást szeretett volna belőlük nevelni, minthogy annyjok véleménye szerint nem mosónőnek születtek. A mikor tehát embert vett maga mellé, nem kedvtelésből cselekedte ezt nem Faragó Jánosért, hanem gyermekeiért kötötte meg a viszonyt. Restelkedett is egy kicsit a dolgon. Mert azelőtt özvegyasszony létére mindenféle tisztességben részesült a szomszédok részéről és ime ő rá is ujjal mutatnak, ő róla is elmondják hogy olyan emberrel állott össze, a kitél nem várhatai jót, mert a hites asszonyát is elkergette.

Faragó kedvében járt az asszonynak, a mint mondani szokták, még a „csillagot is majd le huzta az égről.“ Minden keresményét hazahordta az asszonynak. Keveset dohányzott és nem ivott. Az asszony két leányát pedig szeretete, mondhatni becézte. Faragó nekik

Női és gyermek felöltőkben, nap és esernyőkben, selyem, gyapju és mos

blouzokban, övök és nyakdiszkekben, kosztümök és zsuponok, nagy

választékban beszerezhetők

Tavaszi újdonságok!

szolid árak mellett.

DARVAS TESTVÉREK-nél
 női- és gyermek felöltők áruházában
 Főtér, a Hungária kávéház mellett

mig egyrészt a függetlenségi-párt vezérei védekeznek, nyilatkoznak, magyaráznak és a függetlenségi párt hívei közül sokan kimondják, hogy ezért a semmiért, a mit kivívtak, nem volt érdemes az országot féllesztendőnél tovább felforgatni, alkotmányt, parlamentárizmust megbénítani, csaknem tönkre tenni; másrészt a *Neue Freie Presse* azt hirdeti, hogy Khuen-Héderváry ez idő szerint Kossuth Ferenc iróasztala előtt lesi további sorsát, a *monarkia sorsa tehát Kossuth Lajos fiától függ*.

Ime ily furesa ellentétes nézetek találkoznak s ütköznek össze a helyzet megítélésében!

Ehhez járul annak leleplezése, hogy magában a szabadelvűpártban valóságos palota-forradalom előzte meg Széll Kálmán bukását — Tisza István és — óh! — ő-szabadelvű csoportja érdekében.

Mindezeknél fogva mi a magunk részéről nem láthatjuk a miniszterelnök személyének kijelölésével a válságot teljesen megoldottnak.

Kétségtelen, hogy a többség nagyot vétkezett, mikor fejére hagyta nőni a kisebbség oktalan zsarnokságát.

Az is kétségtelen, hogy a vakmerő kisebbség félév óta világgá szórt üres, hiu szóvirágai, hazapuffogatásai egy perc alatt nyomtalanul eltűntek és ez a tény az ugynevezett nemzetiszínüsködést vásári fogássá sülyesztette a csalódott, félre-

vezetett nép szemében, a mi a politikai erkölcsök értékének ártott.

Nem lehet tehát rózsásnak képzelmünk a jövődöt; nem lehet mosolygó örömmel üdvözlőnk a kitört és valósággal dühöngő békét. Mert a fellegek el nem oszlottak, villámok cikáznak és lehet, hogy a haragos zivatarcskák után majd veszedelmes viharok következnek, melyektől Isten óvja mi magyar hazánkat, multat s jövődöt megbűnhötte nemzetünket!

Khuen-Héderváry Károly gróf.

Magyarország új miniszterelnöke.

Khuen-Héderváry Károly gróf, horvát bán, született Freiwaldauban (*Felső-Szilézia*) 1840. május 23-án mint belési Khuen Antal szlavóniai földbirtokos és báró Izdenczy Angelika fia.

Jogi tanulmányait a zágrábi jogakadémián végezte és erre rövid ideig a zágrábi törvényszéknél gyakornokoskodott. Nyilvános pályáját a hetvenes évek kezdetén Verőcze vármegyében kezdte. Korán megválasztották a horvát országgyűlésbe, honnét Horvátország képviselőjében a magyar országgyűlésbe küldötték fel.

Mint vicai és hédervári gróf Viczay Héder családja utolsó físarjának örököse, egy 1874 december 5-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározás alapján családneve mellé a Héderváry nevet felvette, belásf előnévét a Héderváry előnévvel felecserelte és végre címerét a Viczay-család címerével egyesítette.

A jog- és államtudományi szakban szerzett ismeretét csakhamar a közigazgatás gyakorlati terein érvényesítette, mert 1879-ben Győr vármegye főispánja lett, hol a vizáradások idején adminisztratív tehetségnek bizonyult. 1883. dec. 1-én Horvát-, Szlavon- és Dalmátország bánjává nevezték ki.

Mint bán, a kezdetben kínálkozó nehézségekkel megküzdött, a felizgatott kedélyeket lecsillapította, a zilált pártviszonyokat rendezte és reformokat létesített különösen a közigazgatás és a tanügy terén. Ezen érdemeiért a király az elsőosztályú vaskoronarenddel tüntette ki. A bán azonkívül valóságos belső titkos tanácsos és es. és kir. kamarás. A későbbi időben igen jelentékeny részt vett a magyarországi politikában, 1894 májusban a főrendiházban a kormány egyházpolitikai javaslatai mellett szóla fel, de némileg mérséklő szellemben. 1894 június elején a koronától megbízást nyert magyar minisztérium alakítására, — de a szabadelvű párt ellenzése miatt e megbízása nem vezetett célhoz. Hasonló sorsra jutott 1895 elején is, midőn a Wekerle minisztérium elbocsátásakor szintén ő volt megbízva a kabinet alakításával.

— Az új horvát bán. Most, hogy a Khuen-Héderváry-kabinet megalakulása biztosítva van, aktuális lett az a kérdés is, ki lesz az új miniszterelnök utódja a horvát báni méltóságban. Mint zágrábi levelezőnk táviratczzza, a legkomolyabb jelölt gróf Erdődy István nemzetipárti képviselő. Gróf Khuen-Héderváry a báni méltóság betöltése iránt már az első minisztertanácsok egyikén előterjesztést tesz a kormány tagjainak.

játékot, apró edényeket, kanalakat s kis kerek széket, télen pedig szánkát. A leányok ragaszkodtak is hozzá, mint a tulajdon édes apjukhoz.

Egy napon Nagy Zsuzsánna szomorúan tért haza. A szemét vörösre sirta és csak sok faggatásra mondta el, hogy mi a baja, hogy a mosókonyhában összepörölt egy asszonynyal és az a szemébe vágta:

— Coki az ilyen asszonynak, a ki bagóhiten él.

Hiába hivatkozott arra, hogy hitese ura volt, a kitől két jó gyermek származott, az asszony egyre szórta felé a gorombaságot, a szégyen most is égeti a lelkét. Két gyermeke nem tudja megvigasztalni. Látni nem akarja őket, mert csak azt jutatják eszébe, hogy szégyent hozot rájuk, a kiket pedig magánál is különbeknek akart nevelni.

Faragó Jánost megillette a síró asszony bánata. Meg is vigasztalta

— Vasárnap megesküszünk, ne sirj hát Zsuzsi. Még vasárnap kezében lesz a levél és megmutathatod akárciknek.

— Ne hitegessen kelmed. Hogy esküdhethnék meg, mikor még az első asszonytól sem vált el.

— Nem hitegetlek, Zsuzsa. Csak a mondó vagyok, hogy süssél, főzzél vasár-

napra: aztán hívd meg vacsorára a kománkat, meg a két jó szomszédunkat.

Zsuzsánna hitetlenkedett még egy darabig, de azért szót fogadott és süttött, főzött, úgy, hogy vasárnap este olyan vacsorát talált, hogy még a püspök is megnyalhatta volna mind a tizujját. Vacsorázás közben felállt Faragó János, kihuz a zsebéből két írást, ünnepélyesen megköszöri a torkát és fönhangon olvasni kezdi:

— En, Faragó János, esküszöm az élő istenre, hogy Nagy Zsuzsánna asszonyt soha, de soha el nem hagyom és vele szenvedek és örülök mindenféle bu és bajban koporsóm zártáig. Mivel tudva levő, hogy az emberi teremtésben időként gonoszság és hamisság lakozik és tudva levő, hogy az emberi szeretet is változik sőt megfordul, én fogadom és esküszöm az élő istenre még akkor is, ha úgy lehet, hogy már nem tudom szeretni, ezen írásom köt hozzá és int örökké a hűségre és türelemre. Hitesem helyett hitesemnek tekintem Nagy Zsuzsánát, az két gyermeket pedig, nevezetű Julesát és nevezetű Erzsókot gyermekemül fogadom, fön tartásukról gondoskodom, halálom után pedig őket illeti minden szerzeményem. Kelt stb. Faragó János s. k.

Körülbelül hasonlóképpen szövegezte

meg a másik írást is, a melyben pedig Nagy Zsuzsánna fogadkozott, hogy hitese urának tekinté Faragó Jánost és kész vele megosztani az élet bajait.

A szomszédok tanuskodtak, hogy az írásokat felolvasták, elfogadták és kicserélték. Faragó János ezután ünnepélyesen megölelte Nagy Zsuzsánát, a kit e naptól kezdve, mintha csak kicseréltek volna ismét fönhordta a fejét, vasárnap ismét felöltötte ünnepelőjét és az emberével és a két leányával együtt ment a templomba.

Nagy Zsuzsánna nem tartotta továbbra oly megszegyenítőnek a helyzetet mint azelőtt. Most már nem nyugtalanzkodott és nem kételkedett többé. És Faragó János is úgy érezte, hogy több joga van asszonyhoz, mint azelőtt volt.

Az öreg ur befejezte a történetet.

— Nincs tovább, ugymond — még azonban annyit tudok, ha az érdekes pár összepörölt, ez eskülevélből ráolvasták egymásra, hogy mit fogadtak egymásnak.

A lársaság tagjai kíváncsian kérdezték: Mi ebben a történetben a tanulság?

Az öreg ur kurtán felelt:

— A tanulság az, hogy a szerelmet nem tartják elég kapósnak az együttélésre még a legműveletlenebb emberek sem.

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o **Specialista** o o o
gyermek felvételekben.

Agról-ágra.

Az új korszak küszöbén.

Lapunk tegnapi számában vezércikkben méltattuk azokat a nagyszabású újításokat és alkotásokat, a melyek városunk fejlődésében egy új, minden eddiginél fényesebb korszakot fognak létesíteni.

Közöltük azután azokat az újításokat és alkotásokat is, a melyek az új korszak csiráit rejtik magukban.

Ezen alkalommal pedig azokat a jövedelmi forrásokat soroljuk fel, amelyek a konvertálandó adósságok törlesztésére fognak szolgálni.

1.) A Hortobágyon nagyszerű seprőgépekkel összhordatják a sziket s miután a homokot belőle még nagyszerűbb szitákkal kiválasztják, a szikó értékesítése végett óriási szappangyárat alapítanak, a melynek termékeit a debreceniek megvenni tartoznak. A homokból pedig éremnél maradandóbb emlékül a Hortobágy közepén egy hegyet fognak emeltetni az új korszak emlékének megörökítésére.

2.) Mivel ez az emlékhely magasabb lesz a nagytemplom tornyainál is, a Hortobágy elzáratik és csupán belépti-díj mellett lesz szabad megtekinteni. Köteleztették a debreceniek, hogy hetenként egyszer az emlékhelyet mindenki megbámolja.

3.) A Hortobágy, talajának az elmondottakból következő megváltozása miatt természetesen elveszti legköltebb nevezetességét a délibábot. Ennélfogva legközelebb bizottság fog kiküldetni azon feladattal, hogy egy délibábot megfogjon, mely aztán üvegszekrénybe zárva, a városi múzeumban fog elhelyeztetni.

4.) Egy másik bizottság hatalmas fonográf-felszerelve, a Hortobágyon legelő gulyák bőségét és a cifra ménes nyerítését fogja megörökíteni.

Ez a fonográf azután a városi múzeum délibábot termében lesz elhelyezve, hogy a közönség teljes mértékben élvezhesse a rónaság szépségeit.

5.) Miután a Hortobágy talaja a szik és homok összegyűjtése folytán tetemesen mélyebb lesz, nagyszámú ártézi kutat fog a tanács furatni a melyek vize összegyűlekezvén, terjedelmes beltengert fog alkotni. E tenger benépesítésére a fiumei cápát és különböző kacsákat fognak megszerezni, továbbá a város védelmére Kertész Tódor egy külön flotillát fog szállítani.

Miután a vélemények arra nézve, hogy ez a beltenger minő névvel nevezessék el, a legnagyobb mértékben eltérnek, addig, míg a kívánatos megegyezés létrejön, a többi jövedelmi források megjelölése függőben maradt.

Tiporka Soit.

EGYHAZ és ISKOLA.

A nőipariskola vizsgálata. A jótékony nőegylet által fentartott nőipariskolában tegnap d. e. 10 órakor volt az évvizsgálat. A nőegylet részéről a vizsgálaton jelen voltak Veresné Szathmáry Teréz urnő elnök, özv. Béressy Sámuelné, özv. Jablonczay Kálmánné és Konecz Akosné urnők, továbbá az érdeklődő szülők közül is számosan. A növendékek az elméleti tantárgyakból tettek vizsgálatot, miből készütségeknek szép jelét adták. A vizsgálat végeztével Konecz Akos nőegyleti titkár, mint a felügyelő bizottság tagja köszönetet mondott első sorban Veresné Szathmáry Teréz urnő elnöknek, kinek buzgósa teremtette meg ez áldásos intézetet s továbbá Kubek Erzsébet intézeti igazgatónőnek, ki

magasra emelte az intézet színvonalát; a tantestületnek, mely buzgó munkásságával ily örvendetes eredményt ért el. Végül a növendékekhez fordulva, hálára intette őket ezen intézet iránt, mely az elméleti tovább képzés mellett, oly hasznos kézmunkák készítésére oktatta őket, minek ugy a háztartásban, valamint kegyérkeresetül is mindenkor biztos hasznát veszik majd. Az intézet igazgatónője végül felolvasta a dícséretes tanulási előmenetelt tanúsított növendékek névsorát és átadta az intézet legjobb növendékének Hadnagy Vilmának — néhai Nemes Kálmánné e célra tett alapítványának kamatát.

Iskolai beírás. A felső kereskedelmi iskolába való beírások a jövő 1903—4. iskolai évre f. évi június hó 30. és július hó 1, 2 és 3. napjain történnek. A beírásnál a tanintézet kötelékébe lépő új tanulók legutolsó iskolai bizonyítványukat és születési bizonyítványukat tartoznak bemutatni. A beírás alkalmával az első havi tandíj vagyis 20 korona fizetendő, az első félévi tandíj hátralevő része szeptember hó 3-áig fizethető. A tanév szeptember hó 1-én kezdődik. A használandó tankönyvekre vonatkozó tudnivalók dolgában az iskolai hirdetőtábla, valamint az iskolai értesítő ad felvilágosítást. Az igazgatóság.

A Stefánia árvaház vizsgálata. Tegnap d. u. 3 órakor volt a nőegyleti árvaház iskolájába járó növendékek vizsgálata. A nőegylet elnökségén kívül jelen volt az érdeklődő szülők is nagy számban a vizsgálaton. A növendékek a tett kérdésekre igen szabatos feleleteket adtak ami az intézet tanítónőjének Balogh Irénnek érdeme. Ezen intézetet nemcsak az árvaház, hanem sok az árvaház közelében lakó szülő gyermeke is látogatja. A tegnapi vizsgálat mintegy esti 6 órakor ért véget.

Értesítés. A helybeli ev. ref. főgimnázium minden osztályába a jövő isk. évre az előjegyzések egész július hóban d. e. 9—11 óráig eszközöltetnek. Az előjegyzésnél felmutatandó az isk. bizonyítvány és kereszt levél. Debrecen, 1903. június 26. Ev. ref. főgimn. igazgatósága.

A gör. kath. elemi iskolában az évvizsgálat holnap, e hó 28-án délután 3 órától kezdve fog megtartatni, melyre a szülőket és más érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

A kamara közgyűlése.

A debreceni Kereskedelmi és Ipar-kamara július 2-án csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanácstermében (Piac-utca 69. szám) rendes közgyűlést tart, melyre a meghívást Szabó Kálmán elnök adta ki. A napirend tárgyai: 1. Elnöki előterjesztések. 1. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur elismerő leirata Gebauer. 2. A berni vasuti egyezményről. (Keresk. min. 1431 sz.) 3. A nemzetközi postaszerveződésekről. (Keresk. miniszter 6176—VII. sz.) 4. Az államsegélyes gyárak vizsgálatáról. (Keresk. miniszter 27314. sz.) 5. A vasárnapi munkaszünetről. (Keresk. miniszter 28559. sz.) 6. Az államsegélyes gyárak építkezéseiről. (Keresk. miniszter 80784—IX. sz.) 7. A debrecen—miskolci vasuti összeköttetésről. (Keresk. min. 32123—V. szám.) 8. A technológiai iparmúzeum munkaki-

állításáról. 9. A Debrecenben tervezett ipari munkás közvetítő-intézetéről. 10. A debreceni ipartestületi hitelszövetkezet eszmadia-ipari szakcsoportja szövetkezéséről. 11. A karcagi ipartestület kérelméről utépitési ügyben. 12. A szolnoki fűrésztelepnek kérelméről faeladási ügyben (Földmiv. min. 35276. sz.) 13. Freyer Richard és Társa alsó-hrabonicai cég kérelméről vasuti kedvezmények tárgyában. 14. A Bogzniba rendezett tanulmány kirándulásról. 15. A pünkösdi házi ipari vásár-kiállítás eredményéről. 16. A honvédségi bakkanes szükséglet ügyében 17. Folyó ügyekről.

II. Titkári jelentés az ügyforgalomról.

III. Törvényjavaslat a munkások baleset ellen való biztosításáról. (Kereskedelmi miniszter 30811. sz. leirata.)

IV. Munkástanácsok létesítésének kérdése. (Gelléri Mór kir. tan. javaslata.)

V. A felső kereskedelmi iskolai szervezet módosítása. (Az orsz. ipar és keresk. oktatási tanács javaslata.)

VI. Ipari munkások állami jutalmazása. (Pályázók jelölése.)

VII. A megrendelések gyűjtését szabályozó törvény alkalmazása. 1. Az acetylen gyártás nyersanyagának a calcium-carbidnak kivételezése. (Keresk. miniszter 11431. sz. leirata.) 2. A pénzszekrények és tresorok helyzete. (Keresk. miniszter 29668. sz.) 3. A női fűzők mint háziipari cikkek. (A debreceni rendőrkapitányság megkeresése.) 4. A molnárok kocsizása mint megrendelés-gyűjtés. (Az orsz. molnáregyesület javaslata.) 5. Szabadalmazott sodrony kocsikulcsok. (Kereskedelmi miniszter 6460. sz.)

VIII. Vásárok — vámok — helypénzek. 1. Ilosva község hetivására. (Keresk. min. 32999. sz.) 2. Vásáros-Nemény új orsz. vásárai. (Keresk. min. 26862. sz.) 3. Jászberény város közevet-vámja. (Jász-nagy kun-szolnok vm. közig. bizottságának megkeresése.) 4. A berceli komp vámtételei. (Szabolcs, vm. közig. bizottságának megkeresése.)

IX. Mátészalka házalási szabályrendelete. (Keresk. miniszter 32275. sz.)

X. Szakvélemény iparkihágási ügyben. (Keresk. miniszter 28201. sz.)

XI. Társ kamarák megkeresései. 1. Bélyeg- és illetékszabályok rendezése. (Temesvári kamara 2104. sz.) 2. Hajóépítő dock létesítése Fiumében. (Fiumei kamara 1194. sz.) 3. A cégjegyzékek rendezése. (Kolozsvári kamara 3096. sz.)

XII. A jászladányi ipartestület házépítése. (Jász nagy-kun-szolnok vm. alisp. 10211. sz.)

XIII. Az ipar és kereskedelem a hirdetések terén. (A magyar újságkiadók orsz. szövetségének beadványa.)

XIV. Szeszszállítványok vasuti kedvezménye. (Felső-visó keresk. bank r.-t. kérelme.)

XV. Államsegélyes ügyek. 1—3. Kérelmek. 4—6. Elintéztések.

XVI. Kérelmek segély iránt. 1. Iskolafentartási segélyek. 2. Ösztöndíj-folyamodók.

XVII. Indítványok.

H I R E K.

Napló.

armazem nyitva minden vasárnap ünneppon napon d. e 9—12-ig.

Junius 27. Évzáró értekezlet a közigazgatási tanfolyamon.

Junius 28. Szarvasmarha kiállítás Hajduböszörményben.

Junius 28. A Székely Társaság választmányi ülése d. e. 11 órakor a jogász és tisztviselő körben.

Junius 29. A városi jogügyi bizottság ülése a városház nagytanácstermében délután 3 órakor.

Julius 4. Az István gözm. munkásainak mulatása a Margit fürdőben.

Debreceni séták.

A polgárság öröme.

A város tanácsának terve Debrecen újjáalakításáról, a nagyszabású és közértékű ujjalkotásokról általános örömet keltett a polgárság minden rétegében.

Tegnap valósággal elárasztották a Szabadság szerkesztőségét a tanácsot üdvözlő, dicsőítő levelekkel.

Egy polgár azt kívánja, hogy avassa a közönség örökre emlékezetessé azt a napot, melyen Kovács polgármester, Vecsey főjegyző és Roncsik főszámvevő a Debrecen fellendülését, dicsőséges jövőjét, nagyságát és virágzását biztosító tervezetet nyilvánosságra hozták.

Mások a törvényhatósági bizottság tagjaihoz fordulnak leveleikkel, kérve őket, hogy egyhangú lelkesedéssel szavazzak meg a legközelebbi közgyűlésen az új alkotásokra és a régi terhek konvertálására szükséges tizenhat milliót.

A város általános csatornázása, a vízvezeték elkészítése, az utcák kövezésének nagyméretű kiterjesztése a legnagyobb lelkesedésre hangolta a város közönségét.

El fognak tűnni, — írja az egyik polgár — a mostani talajt és levegőt megfertőző állapotok. A londoni ködnél sűrűbb porfellegek nem kóvályognak többé fejük felett s a lakosság ezrei meg ezrei a közterhek viselése ellenében ellenszolgálatot kapva áldani fogják a böles intézkedését előjárókat.

Több poros utcabeli polgár kijelenti, hogy a nyár folyamán türelmesen nyeli még a port és nem kesereg a viztelen és csatornátlan állapotok nyomorúságain abban a reményben, hogy az ige testté válik és a közgyűlés mihamar megvalósítja a tanács tervezetét.

Sokan büszkén magasztalják a közművelődési igények kielégítéséért is a tervezetet. A városi muzeum létesítése, a közművelődési palota felépítése a város ama új elemeit is megnyugtatta, a kiknek az a meggyőződésük, hogy még áldozatok árán is kötelessége a városnak a nemzeti irányú művelődés, az irodalmi, művészeti, tudományos igények kielégítéséről gondoskodni.

Igazán jól esik a polgárság közvetlen és nagy örömeinek megnyilatkozásáról hirt adnunk.

* **A kamara tanácskozásai.** A kereskedelmi és iparkamara július 2-án csütörtökön tartja közgyűlését. Ezt megelőzőleg kedden jun. 30-án az ipari szakosztály tart ülést, szerdán pedig fontos bizottsági ülé-

sek lesznek. Szávay kamarai titkár közgyűlés előtti körútját fejezi be, csütörtökön Szinérváraljára utazott az ottani sirkőgyár meg szemlélésére, pénteken Felsőbányán a kaolintelepek s néhány államsegély ügyében tart vizsgálatot, szombaton Nyíregyházára utazik át, vasárnap Kisvárdán tart ülést, hétfőn pedig innen Vásárosnaménybe rándul át, hogy az ottani bonyolult vásártartás kérdését tisztázza.

* **Térzene.** A 39 ik gyalogezred zenekara tegnap este a szokott időben a Nagyerdőn térzenét adott. E térzenék rendszerint igen kedveltek és látogatottak is, ha az idő kedvez. Sajnos azonban, hogy idei nyarunk igen-igen furesán és mostohán köszöntött be s így természetesen, hogy a tegnapi térzenén is nagyon gyéren volt jelen a közönség. épen a mostoha időjárás miatt.

* **János napja a tűzoltó tanyán.** Kedves, magyaros, vidám estélye volt tegnap a tűzoltóságnak a tűzoltó laktanyán. Berko János segédtsit nevenapját ünnepezték a derék, közszeretettel álló Berkó bácsi nagyszámu tisztelői s barátai. A vacsorát kint az udvaron nagy bográcsban parázs tűzön a tűzoltók maguk főzték s mikor a remek, párolgó gulyásot a vendégsereg elé feltalálták, abban a pillanatban tüzet jelzett a vészharang. A vendégek hirtelen felugráltak, Berkó János volt a legelső, aki a kötelességet elébe helyezte a baráti ünnep örömeinek. Szerencsére a tűzilárma ezuttal csak ügyesen rendezett névnap móka volt. Számos felköszöntőben sziv szerint késő éjtszakáig ünnepezték Berkó Jánost, aki a legénységét is megvendégelte s könnyezésig meghatottan élvezte a testületi szellem s az igaz barátság közvetlen megnyilatkozásának tiszta gyönyörűségét. Ad multos annos!

* **Jtt a nyár . . .** Beh szomorú a kezdete. Mintha nem is nyár kezdődne, inkább a komor, sivár, lombhullajtó ős. Még az is szebb, kellemesebb. Ez a süvítő szél és a folytonos eső leginkább a késői ősnek illik be. — Pedig a naptár nyarat jelöl. No de ugyan ránk pirít ez a hóbertos időjárás. Nappal még érezünk egy kis meleget, de estefelé már hűvösebb lesz s mire beköszönt a sötétség, szinte hideg levegőáramlat suhog végig az utcákon. Fura világot élünk. Rendellenes volt a tél, a tavasz s ilyen lesz a nyár is. Legalább ilyennek mutatkozik. Mindenképpen különös világot élünk, ugy a természetben, mint a politikai életben. Csunya év ez az idej. Még semmi jót nem hozott ez az 1903. s ki tudja mit rejteget még?

* **Aratás előtt.** Egy-két alföldi vármegyében a munkásmozgalomnak ismét oly jelei mutatkoznak, melyekből arra lehet következtetni, hogy némely helyen a szerződött munkások a szerződések teljesítését megtagadva, esetleg sztrájkolni is fognak. Mint értesülünk, a földművelésügyi miniszter megfelelő tartalék-munkácsapatok szervezésével megtette a kelő előintézkedéseket arra, hogy a szerződészegő munkások pótolhatók legyenek, — így az aratás zavartalan lefolyása biztosított.

* **Helyi táviratok a vidéken.** A kereskedelmi miniszter a közönség érdekében azon intézkedést tette, hogy nemesak a székesfővárosban, hanem a vidéken és mindazon helyeken, ahol kincstári, — posta- és táviráda hivatal látja el a kézbesítő szolgálatot, az ott működő mind-

egyik posta-, táviráda és távbeszélő hivatalnál lehessen helybe szóló táviratokat feladni. Ilyen táviratokat a vasuti táviratokban is lehet feladni az esetben, ha ezek a táviratkézbítésre megbízott kincstári posta- és távirádhivatali táviró-vezetéseken bonyolítják le távirataikat. E kérdéssel kapcsolatosan megjegyezzük, hogy nem ártana, ha a miniszter a táviratok címének szövegét — pld. 5 szóig — díjmentesítene. Nem pedig azért, mert sokkal többet veszít a kincstár időben, míg alkalmazottjai teszem az ilyen című távirat gazdáját: Nagy orvos Debrecen egy fél éjen vagy napon át keresik, mert esetleg 5—6 ilyen nevű orvos van. Holott ez a pontos és díjmentes címmel — mert a díj miatt kurta a cím rendesen — sokkal gyorsabban és biztosabban volna kézbesíthető.

* **Julius és augusztus.** Most, hogy közelg július hónapja nem lesz érdektelen miért van augusztusnak és júliusnak is 31 napja? Bizonyára sokan vannak, akik e kérdésre nem tudnak válaszolni, megmondjuk tehát. Augusztus hónapja, amely a mostani időszámítás szerint nyolcadik hónapja az évnek, a régi rómaiaknál, akiknél márciusban kezdődött az esztendő, a hatodik hónap volt, innen volt a neve is: Sextilis. Ezt az elnevezést megtartotta ez a hónap egészen addig, amíg Augusztus császár számos szerencsés esemény emlékére, amelyek ebben a hónapban érték, a saját nevével el nem nevezette Augusztusnak. Az effajta hízelgés Julius Caesar alatt kezdődött, akinek nevével Quintilis havát nevezték el júliusnak. A hatalmas Caesar hűségének hízelgett ez a dicsőség, mint-hogy azonban Sextilis havának, a mai augusztusnak csak 30 napja volt, míg július havának 31. ennél fogva elrendelte a szenátus, hogy augusztus hónapjában is 31 nap legyen. Nehogy Augusztus császár valamiképpen mögötte maradjon Julius Caesarnak. Miután annyi hatalma azonban még a római szenátusnak sem volt, hogy az esztendőt egy nappal megtoldhatta volna: a szükséges egy napot a februártól vette el. Az ekkor elrendelt beosztás van érvényben még ma is.

* **Ellenzéki képviselők vizsgálja.** Nagy az öröm a néppárton — és nagy a bánat a szabaddóművesek között. Ennek oka pedig az, hogy Trubinyi János, néppárti honatya és jogász, a Szent Imréről nevezett egyetemi önképzőkör tagja, tegnap délelőtt letette az első alapvizsgát. Hiába ágaskodtak a szabaddóműves tanárok: a szorgalmas képviselő úgy elmondta a római jogot, mint az egyszerűet. Igenis, kiváló szorgalomról tett tanúságot, mert kitüntetéssel állta meg az első alapvizsgát. Az indexbe bele is irták a tehetséges honatya dicséretét. — De nehogy a függetlenségi párt szégyenbe maradjon, Ráth Endre rá duplázott a néppárti kollégájának sikerére és ő meg csak azért is juris doktor lett tegnap délelőtt. Vagyis ezután dr. Ráth Endre. — Mindezekből látszik, hogy az ellenzék szépen halad és nemsokára bizonyos tudományos nivó fogja jellemezni. Tanulnak, bíráznak az ellenzékiek . . . azt halljuk, hogy Makkay Zsiga érettségire készül, — vajjon mit szól ehhez az átkos kormány? Mi lesz Héderváryval, ha ennyi tudással kerül szembe?

* **Nyilvános nyugtázás.** A városunkban éveken keresztül virágzott Első magyar jótékony asztal társaság, mely nagyobb összegű pénzadományok évenkénti kiosztásával oly sok éhező szegény örvénynek és árvának szántotta fel köny-

nyeit — ez előtt mint egy négy évvel feloszlott s az ez alkalommal volt 130 korona pénztári készletét takarékpénztárba helyeztetvén, kamataival együtt 156 korona 12 fillér, az az egyszázötvenhat korona 12 fillérre növekedett. Ezen összeget az említett asztaltársaság volt ügybuzgó elnöke Vetéssy Béla és volt pénztárosa Dankó Béla a városunkban felállítandó siketnéma iskola javára adományozták, mely összeget illetékes helyre leendő eljuttatás céljából a mai napon kezeimhez vettem. Debrecen, 1903. júni 25-én. *Oláh Károly tanácsnok.*

* **Hauer Mulató.** *Hauer Berci*, az Angol királynő ötletes, jóízű tulajdonosa megoldotta a kérdést, hogy a színház szünideje alatt, a nyári mulatságok idején hogyan lehet a közönség esti szórakozásáról művészi érzékkel gondoskodni. Pompás udvartartásban a nyári színpadon oly kitűnően szervezett daltársulat működik, mely estéről estére előkelő nagy közönséget vonz és igazán kedves mulatságot szerez esti 8 órától éjfélig. A nagyon ügyes és köztetszést aratott eddigi tagok mellé újabban *Hetényi Elemér*, a kitűnő dalkomikus szerződött a Hauer-Mulatóba. Ez az új erő csak fokozni fogja a társulat nagy sikerét.

* **Monitorok a Dunán.** A monitorok közül a Szamos és Körös monitorok, meg egy őrhajó ma hajnalban mint tudósítónk táviratozza, Budapestre érkeztek, s a Lánchíd budai oldalán vetettek horgonyt. A hajók több napig maradnak a fővárosban, s azokat a térparancsnokság által kiutalt jegyekkel meg lehet tekinteni. A hadihajók innen részben Eresibe, részben az Aldunára mennek lövőgyakorlatokra. A hajók *Baranics* korvett kapitány parancsnoksága alatt állanak.

* **A kis Gyurkovics-leány.** Egy közkedveltségben álló debreceni uriember családjában történt az alábbi kis eset. A szóban forgó uriember értékét hatalmas percentékkal emeli az, hogy bájos és kedves leányoknak boldog papája.

Minap egyik ismerősétől egy remek angol vadászfegyvert kapott a papa. Gyönyörködve nézegette az értékes fegyvert s szakértői fensőséggel magyarázta a bámuló leányoknak a gyilkos szerszám előnyös tulajdonságait.

Mikor azután a szegre akasztotta, hogy a leányok előtt nagyobb érdeklődést keltsen, kijelentette:

— Ezt a puskát pedig majd a legkedvesebb vőmnek fogom adni!

Erre a kijelentésre apuska önértékesen düllesztette ki mellét, a leányok pedig kacagva biztosították a papát, hogy szörnyen hozzálátnak a puska tulajdonjogának megszerzéséhez.

Amint így évődnek, belép egy ismerős fiatalember.

Kölesönös üdvözlések után a színtén vadász fiatalember hamarosan észreveszi az új puskát.

Engedelemmel leveszi, nézegeti s látszik rajta, hogy nem banná ha az övé volna.

Megszólal a legkisebbik gyermekleány, a ki a bakfis-kor rózsáiban járkal:

— Ugy-e szeretné azt a puskát!

— Hogyne szeretném!

— Tudja mit, vegyen el engem, a papa kijelentette, hogy a legkedvesebb vejének fogja ajándékozni a puskát. En biztosítom, hogy maga lesz a legkedvesebb!

* **Két tojás, meg egy kofa.** Ez volt a tegnapi piac szenzációja. Akként történt a dolog, hogy B. Józsefné kofaaszony tojást árult a piacon, a midőn hozzájött egy K. Zsófia nevű szakácsné, ki nagy szakértelemmel kezdte vizsgálgatni a tojásokat, miközben az a pech érte, hogy két tojást összetört. A kofaaszonyynak sem kellett több. Óriási dühvel fakadt ki a szakácsné ellen, ki a maga részéről sem maradván adós díjmentes cím-adományozás dolgában; a csete paté rövidesen oda fejlődött ki, hogy a két néember egymás hajába kapaszkodott. A veszekedésnek, melynek természetesen sok nézője akadt, a rendőrvetett véget, ki mindkét asszonyt fölcipelte a rendőrkapitánysághoz, hol kölesönösen panaszt emeltek egymás ellen.

* **Talált kézi táská.** Egy fekete kézi táskát találtak irományokkal a város külterületén. Tulajdonosa kellő igazolás után a mezőrendőrkapitányságnál átveheti.

* **Zónareggeli a Frohner étteremben** folyton frissen csapolt sör és zónareggeli gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** esinosan berendezett udvartartási helyiségében.

x **Legdivatosabb** fille, schvéd, ezérna, selyemec keztyük aplicatióval, nagy választékban érkeztek *Bartha Kálmán* főtéri üzletében.

x **Az iskolai év** közelgő végével, egy 6 gimnáziumot végzett alkalmas fiatal embert **gyógyszerész-gyakornokul** felvesznek. Dr. Rothschnek V. Emil, Debrecen, Kossuth-utca.

x **Gyermek matróz ingek** és rövid harisnyák a legujabb kivitelben, férfi kötött harisnyák a legjobb minőségben, valamint a legszebb nyakkendők 1 koronától feljebb óriási választékban *Fekete Jakab*, uri divat fehérnemű és kalap üzletében. Utazó bőröndök és kézi táskák nagy raktára.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik

A válság.

— jun. 27.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök megtartja az összes régi minisztereket, *csupán Fejérváry vonul vissza.* Ez az egyik félhivatalos hír tegnaptól: a másik általános jelenség pedig az, hogy a *függetlenségi pártban nem szűnt meg, sőt erősödött a forrongás.*

Tudósítónk távirati és telefonjelentései a tegnapi eseményeiről im ezek:

A Khuen-Héderváry kormány.

Budapest, jun. 26. Mint a reggeli lapok hírül hozzák nekünk, Héderváry Károly gróf miniszterelnök, *hogy elkerülje az esetleges féltékenységet, a régi kabinet tagjait tartja meg.* Csupán Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter és Széchenyi Gyula gróf válnak meg tárcáiktól. Megbízható értesülésünk szerint Fejérváry Gromon Dezső honvédelmi államtitkárt, a volt miniszternek régi hűséges munkatársát ajánlotta utódjával. Gromon teljesen be volt avatva az összes véderő ügyekbe és alaposan ismervén a tárcá ügykörét, igen alkalmas

egyéniség a honvédelmi miniszterségre. Hi azonban valamelyes akadályok mérülének fel, úgy Kolozsváry Dezső honvéd dandárparancsnok lenne utódja Fejérvárynak, a kinek fiát Fejérváry Imrét, a baranyai főispánt honvédelmi esetleg belügyi államtitkárnak jelölik.

Az indenmitás.

Budapest, jun. 26. A függetlenségi pártban ma sem szűnt meg a forrongás a Héderváry gróffal kötött egyezség miatt. Különösen a tegnapi ülésen történtek okoztak nagy elégtelenséget a Kossuth párt harciasabb elentétben. Miután úgy az Ugron pártiak, mint némely ellenzéki lap azt hangoztatja, hogy a nemzeti vívmányok most végleg, vagy legalább is hosszú időre el vannak ejtve, ezt maguk is kénytelenek most elismerni és ez a tudat mély elkeseredettséget szült. Ennek dacára is bizonyos, hogy az időhöz kötött javaslatokat röviden le fogja tárgyalni a ház. A miniszterelnöki jelentés most lekerül a napirendről és a Héderváry kabinetnek kedden történő bemutatkozása után mindjárt az indenmitás tárgyalását folytatják. Valószínű, hogy ezt már a jövő szerdán, legkésőbb esütörtökön elintézik, és csupán *Kossuth Ferenc, Holló Lajos és Lengyel Zoltán*, akik határozati javaslatot nyújtottak be és — joguk van újból szólani, továbbá az Ugron pártnak és a néppártnak egy-egy tagja fognak felszólalni. Azután az ujoncjavaslat és a költségvetés következik.

Az új kormány.

Budapest, június 26. *Khuen-Héderváry* gróf ma kabinetjének megalakítása céljából több személyiséggel konferált és még ma este Bécsbe szándékozik utazni, hogy ő felségének az egyes tárcák betöltése iránt javaslatokat tegyen. *Az új miniszterek — előreláthatólag szombaton fogják letenni az esküt és keddre van tervbe véve a kabinet bemutatkozása a képviselőházba.*

Fejérváry Géza báró.

Budapest, június 26. A Magyar Távirati Iroda jelenti: *Khuen-Héderváry* gróf ma a kora reggeli órákban meglátogatta Fejérváry Géza bárót és igyekezett őt amaz elhatározásának, hogy a politikai élettől visszavonul, megmásítására rábírali Fejérváry Géza báró kijelentette, hogy bár *Khuen* gróf ezen lépése nagy benyomást tett rá, valamint a szabadelvűpártban iránta megnyilatkozott rokonszenv is mélyen meghatotta, de elhatározása megmásíthatatlan és a politikai küzdőtérrel véglegesen vissza kíván vonulni.

* *Temesvárról* táviratozzák a Bud. Tud.-nak: Fejérváry Géza báró honvédelemügyi miniszter végleges visszalépésének híre itt általános megdöbbenést keltett, a mit még inkább fokozott az a híresztelés, hogy Fejérváry báró képviselői mandátumáról is lemondani szándékozik. A hírek valóra válása esetén a temesvári választók, a kiknek körében Fejérváry báró osztatlan, mély tiszteletnek örvend, egyhangulag újból megválasztanák a város országgyűlési képviselőjévé.

Legujabb hírek.

Budapest, jun. 26. Ma az összes volt miniszterek bucsulátogatást tettek *Széll Kálmán*nál.

Politikai körökben ma estig elterjedt értesülések szerint *Lukács László* nem vállalta el a neki újból felajánlott pénzügyminiszteri tárcát. *Darányi Ignác*, *Láng Lajos*, *Wlassics Gyula*, *Plósz Sándor* megtartják tárcáikat. *Lukács* helyére *Popovics* államtitkár emlegetik. *Gulner Gyula* államtitkár helyére *Krisztoffy József* és *Makfalvy Géza* vannak kombinációban.

A szabadelvű körben este rendkívüli élénkség volt; de esti 8 óráig még senki sem tudott bizonyosat a miniszter listáról.

Olay Lajos ma kilépett a *Kossuth* párt kötelékéből.

Az új minisztérium.

Budapest, jun. 26. *Khuen-Héderváry* gróf az éjjeli vonattal Bécsbe utazott, hol a király holnap délelőtt magánkihallgatáson fogadja.

Ezen a kihallgatáson megteszi *Khuen Héderváry* az új minisztériumra vonatkozó jelentését. Az új miniszterek vasárnap délelőtt leteszik az esküt.

A szabadelvűpártnak hétfőn estére e célból összehívott párttervezetlén mutatkoznak be.

Kedden a tör endiház és a képviselőház ülést tart.

Khuen-Héderváry ekkor elmondja programbeszédét az országgyűlés mindkét házában.

Az új minisztérium immár megalakult *Cseh Ervin* és *Fejérváry Géza* kivételével mind megmaradnak. E szerint:

Miniszterelnök: *Khuen Héderváry Károly* gróf.

Belügyminiszter: *Khuen-Héderváry Károly* gróf.

Király személye körül: (ideiglenesen) *Khuen-Héderváry*.

Pénzügyminiszter: *Lukács László*.

Közügyminiszter: dr. *Wlassics Gyula*.

Földmívelési: *Darányi Ignác*.

Kereskedelmi: *Láng Lajos*.

Igazságügyi: *Plósz Sándor*.

Honvédelmi: *Kolozsváry Dezső*.

Horvát miniszter: *Tomasics képviselő*.

TÁVIRATOK.

Földrengés Egerben.

Eger jun. 26. Reggel 6 órakor itt heves földrengés volt. A földmozgás rövid időközökben három-négyszer ismétlődött. A külvárosi házakból több bedőlt. A földrengés általában nagy pusztítást okozott, mert alig van ház, mely kisebb-nagyobb kárt ne szenvedett volna. Az embereknek legnagyobb részét az ágyban találta a földrengés és rémülve futottak ki az utcára. A mennyire eddig megállapítható volt, emberéletben nem esett kár.

Budapest, jun. 26. A m. kir. földtani intézet budapesti és a m. kir. meteorológiai intézet ógyallai földrengést megfigyelő observatoriumai ma reggel 5 óra 29 perckor földrengést jeleztek. A beérkezett távirati tudósítások szerint e rengés azonos az Egerben ma reggel észlelt földrengéssel, melynek kezdetét 5 óra 28 percre teszik a megfigyelők.

Szerbia új királya.

Belgrád, jun. 26. A minisztérium lemondását a király elfogadta és nyomban megbizta *Avakumovics* miniszterelnököt új kabinet alakításával. *Avakumovics* az összes volt minisztereket ajánlotta, a kiket a király azonnal kinevezett.

Belgrád, jun. 26. Péter király proklamációja rendkívül jó hatással volt a szerb népre. Általános az öröm Szerbiában, új fényes korszak kezdetét látják Péter uralkodásában.

Belgrád, jun. 26. Péter király elrendelte hogy a külföldi lapok többé le nem foglalhatók, sem cikkeik fekete festéssel át nem húzhatók. A szerbiai sajtószabadságról is intézkedik legközelebb.

Belgrád, jun. 26. Az új konak ünnepi díszben van. Az előkészületek az idegen követek fogadtatására megtették. Értesülésem szerint csak az osztrák-magyar és az orosz nagykövet fog a fogadtatásra jelentkezni.

Pótválasztások a birodalmi tanácsba.

Berlin, június 26. A reggeli 7 óráig beérkezett jelentések szerint 179 választási eredmény ismeretes. E szerint a szociáldemokraták nyertek 30 és veszítettek 7 mandátumot, a konzervatívok nyertek 11-et és veszítettek 13-at, a birodalmi pártiak nyertek 1-et és veszítettek 4-et, az antiszemiták nyertek 2-öt, veszítettek 6-ot, a centrum nyert 3-at, veszített 7-et. A nemzeti liberálisok nyertek 16-ot és veszítettek 16-ot, a szabadelvű néppárt nyert 3-at és veszített 12-öt, a szabadelvű egyesület nyert 3-at és veszített 7-et, a német néppárt nyert 3-at és veszített 2-t, a lengyelek 3 mandátumot nyertek, a parasztok szövetsége és a mezőgazdák szövetsége nyert 3-at és veszített 4-et, a pártönkivüliek nyertek 3-at és veszítettek 4-et, az elzásziak 1-et veszítettek és 1-et nyertek, a vellek pedig 2-öt nyertek és 2-öt veszítettek.

Gabona tözsde.

Budapest, június 26. Buzakinál mérsékelt vételkedv korlátolt Nyugodt irányzat mellett 20,000 méternáza került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok idő: szeles.

Regény csarnok.

A tejtestvér.

Első rész.

(Folytatás.)

Mindazonáltal osztotta apja politikai meggyőződéseit, azzal a különbséggel, hogy ő nem táplálta azokat a makacs reményeket, a melyekben apja támasztát és vigasztalását kereste. A katonai nevelés bizonyos hősiés mysticizmussal egyetemben megkedveltette vele a fegyelmet és fenhatóságot. Nem mert ugyan a király visszatérteben bizakodni, de legalább szentül hitte, hogy a társadalom csak a hadsereg meg a vallás révén üdvözölhet.

A mellett, nagyon gyöngéden és szenvedélyesen imádta a fiatal feleségét és kétségbeesett a miatt, hogy az asszonyka egészsége nem volt a legtökéletesebb és, hogy sokat szenvedett az anyagi állapot alatt.

Louëssart Gabriella volt az a halovány napsugár, mely a *Malpertuis* kastély sötét belvilágát felderítette.

Ebben a bezárt levegőjű otthonban ő volt az üde tavasz szellője. Valahányszor az ő hófehér, törékeny, sugár alakja végigsuhant a színehagyott falkárpitokkal bevont és divatjukat mult butorokkal berendezett termeken, körülötte minden megifjodott. Finom lényén valami szüzi báj uralkodott.

Férjét ugyanazzal a rajongó imádatlással szerette, a melyet az a hadsereg iránt érzett. Csodálta mint hőst és tisztelte mint urát és parancsolóját. Mióta anyává tette, még jobban szerette.

A mi pedig az újszülöttet illeti, az halván sirdogált kis bölcsőjében és első gögicsélése úgy felvidította a vén házat, mint a hogy télutóján a fiatal cinege éneke elbűvöli az erdőt a tavasz hangulataival.

A földszint, meg az első emelet ablakain megmaradtak az ódon faragású keresztifák; a félemelet középgerendázatán kőből faragott, kiálló ereszesatornák csorgatták a magas esereptetőn végig az esővizet; a tetőzet mindegyik sarkán csikorgó szélkakas forgott.

A ház előtt magas fallal bekerített nagy pázsitos udvar terült el, melyről tágas kapu vezetett ki az országutra.

A jobboldalt kiszögellő derékszökben az udvarrai összeköttetésben a major gazdasági és lakóépületei emelkedtek. A major volt a család fő megélhetési forrása és az egész épületnek bizonyos falusi színezett adott.

(Folyt. köv.)

Az Alföldi takarékpénztár Debrecenben

kedvező feltételek és gyors elintézés mellett törlesztési jelzalog kölcsönököt ad 15—20 évi annuitásokra. Már fenálló jelzalog kölcsönöknek csekélyebb kamatlábu törlesztéses kölcsönökre átválttatását (conversiót) készséggel közvetít.

Az igazgatóság.

4836.
1903.

Tárgy. A Hajduszoboszló r. t. városban rendszeresített segédjegyzői állásra vonatkozó pályázati hirdetmény kibocsátása a választásra határnap kitűzése.

Pályázati hirdetmény.

A Hajduszoboszló rendezett tanácsu városnál rendszeresített adóügyi segédjegyzői állásra, — mely évi 1000 korona javadalmazással van ellátva, pályázatot hirdetek.

Ezen állásra jegyzői oklevéllel bíró, vagy legalább a községi közigazgatási tanfolyamot elvégzett egyének pályázhatnak.

Felhívom azokat, kik említett segédjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi július hó 15-ik napjáig** Hajduszoboszló város polgármesterénél nyujtsák be.

A választás folyó évi július hó 19-ik napján d. e. 10 órakor tartandó városi képviselőtestületi közgyűlésen fog megejtetni, s a megválasztandó egyén állását folyó évi július hó 24-ik napján elfoglalni köteles.

Debreczen 1903. június 24.

Rásó Gyula,

kir. tanácsos alispán.

Nagy katonazenekari hangverseny.

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy a

**helybeli pályaudvaron, a város felőli teraszon
ma szombaton este 8 órakor**

a katonazenekar

**nagy hangversenyt
rendez.**

Kitünő konyha, tisztán kezelt fajborok; jó kiszolgálásról gondoskodva lesz.

Kiváló tisztelettel

Ottó Sándor

vasúti vendéglős.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszertárban, drogueriában és
fűszerkereskedésben . . . . .

Kutkezelőség: **Brassó.**

A magyar kir. belügy Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógyforrás** elnevezést engedélyezte.

A kútforrás **Sellers, Gleichenberg, Emsi** drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.

Magyar Királyi Államvasutak Budapest-balparti üzletvezetőség.

18294. szám

Pályázati Hirdetmény

... és részletes feltételek vasuti hivatalnoki egyenruhák szállítására. ...

A magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége 1903. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg három egymásután következő évre nyilvános pályázat útján kívánja biztosítani hivatalnokai számára azon egyenruhákat és egyenruházati cikkeket, amelyeket szolgálat közben az illetők viselni tartoznak. Ezen egyenruhák a következőkből állanak:

1. Nyári zubbony.
2. Tavaszi és őszi zubbony.
3. Téli zubbony.
4. Nyári nadrág sötét kék szürke vagy drappszinű szövetből.
5. Tavaszi és őszi nadrág.
6. Téli nadrág.
7. Tavaszi és őszi felöltő.
8. Téli felöltő.
9. Sapka.
10. Nyakravató.
11. Kesztyű.
12. Karkötő.
13. Rangjelző rózsák.

Az 1—8. tétel alatt felsorolt egyenruhák készítéséhez szükséges felsőkelmék bármely belföldi posztógyárosnál beszerezhetők.

A 9—13. tétel alatt felsorolt egyenruházati cikkek, valamint az 1—8. tétel alatti ruhadarabok elkészítéséhez a felsőkelmén kívül szükséges egyéb kellékeket szállító tetszése szerinti forrásból szerezheti meg, ezekre nézve csak az a kikötés, hogy jó minőségűek s amennyiben ezen cikkeket Magyarországon is gyártják, hazai gyártásuak legyenek.

Az 1—13 tétel alatt felsorolt ruhadarabok és egyenruházati cikkek a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur Ó nagyméltósága által 1888. évi május 18-án 20887. szám alatt a vasuti hivatalnokok egyenruházata tárgyában kibocsátott szabályrendeletében foglalt határozmányok figyelembe vétele mellett állítandók ki. Ezen szabályrendelet az 1888. évi „Rendeletek tára”-ban jelent meg és bármely könyvkereske désből megszerezhető.

Az esetről esetre szükséges ruhadarabokat és ruházati cikkeket a hivatalnokok kívánsága folytán alulírott üzletvezetőség rendeli meg. Ezen megrendelés alapján készült egyenruhák az üzletvezetőségtől kijelölt helyre, állomásra, vagy szertárba küldendők.

Az egyenruha végleges átvételét azon hivatalnok teljesíti, kinek számára az egyenruha meg lett rendelve. Az átvételi elismervény a megrendelési levéllel és számlával együtt az üzletvezetőséghez küldendő, az érdembe hozott összegnek az illető hivatalnok illetményei terhére leendő előjegyzés végett.

A kiérdemelt és hivatalból előjegyzett összeg legalább is 10 korona havi részletekben lesz levonva az illető hivatalnok illetményéből és a levont részösszeg a következő hónap első napjaiban lesz utalványozva szállítónak.

Az üzletvezetőség nem vállal semminemű kötelezettséget a szállított egyenruhák értékének levonás útján való teljes kiegyenlítésére nézve, csak arra kötelezi magát, hogy amennyiben a levonás végrehajtása tekintetében akadály fenn nem forog, a megállapított részleteket pontosan levonja és a levont összegeket szállítónak kiutalványozza.

A méretek felvétele, kész ruháknak a helyszínén való felpróbálása esetleg átadása céljából a budapest balparti üzletvezetőség vonalain, valamennyi személyvonatra érvényes II. osztályú, névre szóló időleges szabadjegy lesz szállítónak rendelkezésére bocsátva. A szabadjeggyel való visszaélés e kedvezmény elvesztését vonja maga után.

A kész egyenruha darabok szállító cég székhelyétől a kijelölt helyig a megrendelő levél előmutatása mellett a budapest-balparti üzletvezetőség vonalain díjmentesen lesznek szállítva. Csomagolási költség nem számítható fel.

Az egyenruhák a szabályoknak megfelelőleg, de izlésesen állítandók elő. Amennyiben a ruhák készítése ellen általában, valamint a ruhákhoz használt egyes cikkek minősége ellen alapos és indokolt panaszok merülnének fel, melynek elbírálására maga a megrendelő is illetékes, — a kifogásolt egyenruha minden kárpótlás nélkül visszautasítandó.

Szállító kötelezettséget vállal arra nézve, hogy az egyenruhák készítéséhez szükséges szöveteket belföldi posztógyárosnál szerzi be.

A magyar kir. államvasutak joga lesz bármikor meggyőződést szerezni, szállító pedig köteles mindazon adatokat, melyek a felsőkelmék származásának igazolására szükségesek rendelkezésére bocsátani.

Ha szállító e tekintetben vállalt kötelezettségének meg nem felelne, minden körülmények között tartozik a nem szállított vagy nem a kikötött belföldi gyárból vásárolt kelmék áfának 20 %-át azaz husz százalékát kötbér képen megfizetni, ezen felül jogában áll a magy. kir. államvasutaknak saját tetszése szerint vagy a szerződés teljesítését, vagy a teljesítés helyett a szerződés megszegése okából kártérítést követelni és a szállítás tárgyát képező egyenruhákat szállító cég terhére másnál bármely áron megszerezni.

A jelen feltételek alapján három évre kötendő ügylet alulírott üzletvezetőség részéről bármikor három havi felmondás mellett minden indokolás nélkül felbontható jogában áll azonban a budapest-balparti üzletvezetőségnek az ügyletet minden felmondás nélkül is azonnal felbontottnak tekinteni, ha az egyenruhák készítéséhez külföldi és nem a kikötött belföldi felső kelmé használtatott.

Az egyes ruhadarabokért fizetendő egység árak az ajánlatban számmal és betűvel is kiirandók az ajánlat keltezendő és a teljes cím és lakás közlése mellett alá irandó. ezen kívül az egyes ruhadarabok készítéséhez igénybe venni szándékolt minden egyes czikkből az ajánlattevő pesétjével ellátott minta melléklendő. Az ajánlatban kiteendő az is, hogy a zubbony és sapkához igénybe venni szándékolt zsinórzat hány százalék aranyat tartalmaz.

Ezen kívül az ajánlathoz melléklendő a belföldi posztó gyárosnak olyan nyilatkozata, amelyből kivehető legyen, hogy a tőle vásárlandó szövetekért esedékes összegek fizetésére nézve kölcsönös megállapodás jött létre, azon kívül csatolandók az ajánlathoz az illető gyáros posztó mintái.

Az ekként felszerelt és ivenként 1 koronás magyar bélyeggel ellátott, szabályszerűen aláírt ajánlat a szintén aláírt és lepecsételt jelen feltételekkel együtt 1903. évi július hó 15 ig alulírott üzletvezetőséghez (Budapest VI. ker. Teréz körút 62-ik szám I. emelet 5-ik ajtószám) benyújtandó, vagy királyi postával bérmentve beküldendő, a borítékra feljegyzendő a pályázati hirdetmény száma, hogy az ajánlat hivatalnoki egyenruhák szállítására szól.

Bánatpénzül, mely a szállítás elnyerése után óvadéku fog szolgálni, 400 kor. készpénzben, vagy értékpapirban egy nappal előbb a budapest balparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő. Készpénzbeli letét után kamat nem jár.

Alulírott üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az egységárakra szabadon választhasson.

A fentebbi feltételektől eltérő elkésve érkezett, táviratilag tett, vagy pótajánlatok figyelembevételre nem tarthatnak számot.

Kelt Budapesten, 1903. május hó 28-án.

Magyar kir. államvasutak
budapest-balparti üzletvezetősége.

Jelen feltételeket egész terjedelmében tudomásul veszem és azokat magamra nézve kötelezőknek elismerem.

Kelt . . . . .

az ajánlattevő.

|| Kiadó üzlethelyiség. ||

**Piacz-utca 65. sz.
alatt egy üzlethe-
lyiség berendezés-
sel együtt azonnal
kiadó.**

Értekezhetni lehet

Dospoly János utóda cégnél.